

Forældre til anbragte

– set gennem kontinuitets-undersøgelsens linse

Anne-Dorthe Hestbæk – VIVE

RIFT 20. november 2019 Valby

Kontekst : Kontinuitetsundersøgelsen

- Kontinuitetsreglerne fra Barnets Reform
- Hvor udbredt?
- Hvordan bruger kommunerne reglerne?
- Hvad betyder det for samarbejdet med forældrene?

Kontinuitet i anbringelser

Delrapport II: Når forældre og forvaltning mødes

Kirstine Karmsteen, Signe Frederiksen, Freja Holst Mørk & Anne-Dorthe Hestbæk

Formål med kontinuitetsreglerne: Større kontinuitet i anbragtes børns liv

- A. Mulighed for anbringelse af 0-årige i op til 3 år uden krav om genbehandling af sagen
- B. Mulighed for at videreføre en anbringelse **uden tidsbegrænsning**, hvis barnet eller den unge har fået en så stærk tilknytning til anbringelsesstedet, at det er af væsentlig betydning for barnet eller den unge at forblive.

A. Anbringelse af børn under 1 år i 3 år uden krav om genbehandling

Kriterium:

... hvis det er overvejende sandsynligt, at de forhold, der begrundet anbringelsen, vil være til stede i denne periode

2009-2015:

39 ud af 98 kommuner har brugt reglen

A. Forældreperspektiver på anbringelse i op til 3 år af børn under 1 år

- Stærke følelsesmæssige reaktioner
- Det overhovedet at få sin lille barn anbragt dominerer
- Mindre optaget af varigheden på interview-tidspunktet
- Forældrene mangler ærlig kommunikation, så de ved, at der er en risiko for, at deres barn aldrig vil blive hjemgivet.

En forælder fortæller:

- Jeg er stadigvæk i sorg den dag i dag, efter at de tvangsfjernede ham (...) der har jeg bare haft lyst til at rejse væk fra det hele (...) men jeg vil være der for min søn 100 pct. (...) hvis jeg ikke begynder at komme ud og være lidt social med nogle af mine venner, så ender jeg i en depression, som også vil have effekt på, hvordan mit samvær med min søn kommer til at fungere.
- (Forælder til tvangsanbragt barn)

B. Videreført anbringelse uden tidsbegrænsning

Kriterium:

Stærk tilknytning til anbringelsesstedet

46 kommuner har brugt reglen 2010-2015.

Et mindre antal indstillinger pr. år bliver underkendt i børn og unge-udv.

De to paragraffer bruges især ved:

- Manglende udviklingspotentiale hos forældrene
- Problematisk samvær forældre – barn (tæt tilknytning til plejefamilie)
- Kompliceret familiehistorik
- Konfliktskyldt samarbejde forvaltning-forældre (ifølge forvaltningen)
- I forvejen langvarige anbringelser

B. Forældreperspektivet på videreført anbringelse

- Forældrene kan føle sig magtesløse, hvis deres barn er blevet anbragt tidligt, og de aldrig har haft mulighed for at opbygge en tilknytning til deres barn og vise deres potentiale som forældre.

Fanget i "catch 22"

- Jeg kan godt følge [socialrådgiveren], når jeg kigger tilbage, for det var ikke et liv, jeg ville tilbyde et barn. Men problemet er også bare, at jeg fik at vide (...), at jeg skal enten have et arbejde eller en uddannelse. Jeg skal have en fast indtægt og et stabilt sted at bo.
- Og de tre ting har selvfølgelig manglet de første 2 år af hendes liv, indtil jeg valgte at gå fra faren, hvilket nu har resulteret i, at jeg har en grunduddannelse. Jeg har en fast indtægt [...] Men til trods for det, så står jeg stadig i en situation, hvor jeg på ingen måde har en chance for at få hende hjem
- ...altså uanset hvad jeg gør, hvad kommunen siger, så er det aldrig det [hjemgivelse], de mener

Overordnede udfordringer i samarbejdet set fra forældre-perspektiv

- De interviewede forældre har ofte stor mistillid til kommunen. Føler retssikkerhed krænkede.
- De oplever:
  - upræcis kommunikation
  - uforståeligt fagsprog
  - mangelfuld inddragelse af deres synspunkter
  - uoverensstemmelse mellem, hvad kommunen siger, og hvordan den efterfølgende handler

Paradoks

- Nogle forældre i de mest konfliktfyldte børnesager bliver *modspillere*, der kæmper imod kommunens beslutninger og kommer til at modarbejde mulighederne for at skabe kontinuitet i deres barns liv.

Man kan ikke spille med, når man ikke bliver hørt, set og respekteret

- Tilsidesat. Mindreværd. De taler ned til mig. Man respekterer ikke mig som den, jeg er. Det er de følelser, jeg sidder med, når det er. (...) Prøv at møde forældrene, hvor de er! (Forælder)
- Men jo, jeg samarbejder. Men jeg synes ikke, at samarbejdet er godt (...) Jeg vil gerne ses som min datters mor og ikke som hendes legekammerat eller den, der har leveret hende til verden. (Forælder)

Fra modspiller til medspiller: Hvordan bliver forældrene den bedste mulige støtte for barnet?

1. En forælder siger: Anerkendelse af mig og mine følelser. Sbh. skal ikke bare antage, at hun kender følelserne

Fra modspiller til medspiller: Hvordan bliver forældrene den bedst mulige støtte for barnet?

1. En forælder siger: Anerkendelse af mig og mine følelser isf. at SBH antager, at han kender følelserne
2. Tid. Og tid. Og tid... Væk med bagkanten fx

Den opmærksomme sagsbehandler tænker i tid

- Oftest med de typer sager [anbringelse], så afsætter jeg to timer. Men jeg plejer så også at prøve at have min kalender rimeligt åben, hvis der kommer et spørgsmål dagen efter eller dagen efter igen. Så tager man tiden til at svare. Og eventuelt hvis de har brug for et nyt møde.
- Altså lige der, så har jeg ikke nogen ramme for, hvor mange møder jeg holder med dem. For jeg tænker, at min vigtigste opgave er, at hvis de kan samtykke til det og forstå, hvorfor vi vil anbringe barnet, så har vi en succesfuld anbringelse. Og det er der, at forarbejdet ligger.

Fra modspiller til medspiller: Hvordan bliver forældrene den bedste mulige støtte for barnet?

1. En forælder siger: Anerkendelse af mig og mine følelser isf. at SBH antager, at han kender følelserne
2. Tid, tid og tid... Væk med bagkanten fx
3. Støtteperson, mediator, bisidder?
4. Mere end en rådgiver?
5. Nye/andre samarbejdsmetoder?

Slut-salut fra en forælder: Vi svigter, hvis vi ikke kæmper

- ... skulle man sidde om 30 år og kigge sig selv i et spejl og sige: "Men har jeg egentlig gjort alt for at få Anna hjem? [...] Og nu ligger vi jo i en situation, hvor vi er så uretfærdigt behandlet gennem hele systemet, at det er svært at leve i (...)
- Vi sad og heppede på den mand, der skød en advokat, i fjernsynet. Det kan da ikke være rigtigt, at vi sidder som en helt almindelig familie og siger: "Det kan vi sgu' godt forstå" [griner opgivende]. (Forælder)